

grans, el xarop no serviria per guarir N'Amor, mig moribunda. *Na Orpí*, doncs, és una dama de les més refinades; i com que s'ha pogut entendre com un NL, es veu que un corrector o comentador hi posà a sobre una *a*, per tal que els lectors entenguessin que parlava de la Senyora, però un copista entenent-ho com correcció ficà la *a* fora de lloc; i com que resultava destruïda la rima alterà la term⁹ del vers gegüent posant: *Norpayi vinretz deçay*. No existint un lloc ni persona *Norpay*, en la meua ed. (pp. 149, 152). hi vaig fer aquesta esmena: és de les que s'imposen.

Però és curiós que una dama descendent d'aquella senyora d'Orpí, esdevinguda muller del Baró de Santa Pau, en aprovar junt amb el seu marit una concessió als pobladors de llur *cellera*, potser va usar també la forma *Orpay* si podem fer cas d'un doc. perdut, d'uns descendents dels atorgants, l'any 1362 ho confirmaren: docs. que devien ser còpia de l'original, tots dos perduts, però del 2n. tenim un extracte que en trobà Monsalv. III, 57 (reproduït per Font Rius, C.d. p. §364); ara bé aquí el firma «Sig. domina *Orpay* uxoris et predicti (Hugoni)». Corrupt com es veu per les repetides còpies (*predicte*) també aquí diu *Orpay*; però això no reforça gens la lliçó sospetada del ms. de Cerverí.

Els poemes de Cerverí anaven de mà en mà en les nostres corts i castells i és versemblant que la filla o néta de la dama exalçada pel trobador devien gloriar-se'n. La lliçó interpolada també degué circular: sigui perquè elles mateixes prenguessin l'*Orpay* interpolat (i per cert amètric) com una espècie de variant, o senyal poètic; o perquè l'hi atribuïssin els seus cortesans i escribes; per això figuraria també en aquesta edició d'un doc., perdut i improvable.

Potser seria lícit també sospitar si tot ve d'una evolució d'*Orpianell*, reduït per uns a *Orpinell*, que d'altres pogueren formar **Orpainell* i que d'aquest s'extragués un *Orpai* com variant esporàdica de la forma general del nom *Orpí*. Lícit però rebuscat i molt menys versemblant que veure-hi la conseqüència de l'error d'un copista.

¹Lavit és uns 6 k. ESE. del castell de Mediona. Salta a la vista que hi ha errs. d'impr. o còpia o interpolacions; sembla que devia dir: «afronta a Mediona --- a sa *Parellada*». També *Orphanel* toponímicament és un absurd que cal esmenar en *Orpianel*. És sabut que *illa* o *insula* es diuen en la nostra toponímia, dels camps o prats vora un riu mig rodejats, o no, per les aigües.— ² «s'altar de sa capella, duia ses armes del Bisbe d'*Oropí* D.Ramon Sureda (p.42). Com que no hi ha tal bisbat, devia dir «Ramon Sureda *Oropini*, episcopus».— ³ Només *Iulius* i *Aurelius* l'ultrapassen de molt, *Claudius*, *Flavius*, *Cornelius* de no gaire: Weisberger (*Rhen. Germ. Celt* 403); i d'aquí *Olpi* NL antic a Toscana anys 1085, 1150 i 1179.

Pieri, *Top. Arno*. 105.

ORIMBLOI (ORAMBROI, LAMBROI)

Nom d'un castell i una important i antiga partida del terme de Dénia.

En dóna molts detalls el P. Chabàs, ja en una nota del vol. I d'*El Archivo* (1886) i en la seva *Historia de Denia* (I, 246): «dos cosas se han designado con el nombre de *Orambroy*: el castillo de San Nicolás, y un poblado bajo de la montaña en que aquél estaba edificado». Encara que en la meua enq. de 1963 no me'n parlaren els inf. rústics, l'advocat Devesa de Dénia em digué: «sí: és el nom del *caramull de Sant Nicolau*».

La dada més antiga és en la *Cròn.* de Jaume I, quan després de les vistes amb el rei de Castella a València i Villena, ell se'n va a Xàtiva, i d'allí «anamnos-en vés Dénia; e aquí Nós faem una pobla, que ha nom *Orimbloj*; e faem altra pobla en val d'Albayda, que ha nom *Montaverner*» (§ 502, Ag. 490.I). Però no creguéssim que ell hi posà aquest nom, ni que aquest passatge es pugui prendre com indicatiu d'un origen romànic o català del nom: cal entendre-ho en el sentit que el rei prengué l'indret sota la seva salvaguarda, o, potser fent-hi anar població cristiana: car també diu el mateix de *Montaverner*, nom que ve de l'àr. *muntabb an-nābr* (V. aquest art. supra).

El lloc i el nom eren cosa dels moros, com diu Chabàs (*El Arch.* I, p. 274) «fué en tiempo de los moros un *rabaço* *rabiya*, como puede verse, p. 67, y es el "oratorio moresch" de que nos habla una concesión». ¹ En efecte una *râpita* era això: un ermitatge on oraven monjos militars musulmans encomanats de fer la guerra —el *rabaç*. L'any 1313 Jaume II concedeix al seu falconer Andre Oriol «domum nostrum sive *fortalicium* vocatum *Orambroj*, sitam prope Deniam --- retentum tamen quod Nos et nostri --- possimus in dicta domo seu fortalicio hospitari --- » (*El Arch.*, IV 317).

Des de llavors van variant les formes del nom: el 1537 ja és «de *lambroy*» o «d'*Alambroy*», car una escr. del *Libro Maestro* del clero de Dénia en diu «terre arborosae in partito dicto *Delambroy*: que confrontatur cum marina et ex alia cum montanea Sti. Nicolai» (*El Arch.* I, 69; i J. Ribera ib. I, 68A). Encara *Lambroyel* 1699 fent constar que afronta «cum torrente de la *Troia*»: «dedicada el ala izquierda del castillo o ermita, a la pda. de *Lambroy*, y hoy ha desaparecido allí el culto».

N'hi ha algunes notícies més, que no afegeixen res a la història del nom: en la *Hist. de la Ci. de Denia* I, 181; i en altres obres (que semblen ser notes de segona mà) citades per SSiv. (*Orambroj*, p. 324-5,